

ROZSNYAI ERVIN

A lusta szamár királysága

VERSES MESÉK

BUDAPEST

Z-füzetek/136

**Sorozatszerkesztő:
SIMOR ANDRÁS**

**BARNA ANDREA (BA)
és
MECSÉRI JÚLIA (MJ)
rajzaival**

© Rozsnyai Ervin, 2011

Történt, hogy a kóbor szelek
felkaptak egy búzaszemet.
Elfújták a messzeségbe,
s egy pusztában ejtették le.

Megszomjazott a búzamaz,
de nincs folyó, nincs ott patak,
sem erecske, sem kutacska,
hogy friss vízzel megitassa.

.....

Felhőgyerek ott tekereg,
meglátja a búzaszemet.
„Várj csak, segítek én rajtad,
van pár cseppem, megitatlak!”

(A fogyhatatlan felhő)

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

A három láthatatlan cica

Lakott a Nekeresd-utcában három láthatatlan cica: Ica, Mica és Vica. Ica valószínűleg fekete volt, Mica fehér, Vica pedig tarka. De ez nem biztos, mert látni senki nem látta őket.

Egy reggel Ica, a láthatatlan fekete cica, hangos miákolással ébredt.

– Mijaú! Gyerekek, tudjátok, milyen nap van ma?

– Mijaú nap? Akarom mondani, milyen nap? – kérdezte Mica, és nagyot ásított, mert még nem ébredt föl egészen.

– Hát ti nem néztek tv-híradót? Ma van a Juli születésnapja!

-Juli? Mijaú? – tudakolta Vica.

– Juli óvodás, méghozzá nem is akármijaú – világosította fel Ica. – Tegnap bemondta a tévé, hogy Juli a legeslegjobb gyerek az óvodában. Szót fogad az óvónéniknek meg a szüleinek, otthon minden reggel beágyaz, és szó nélkül felöltözik.

– Nahát! Ilyen jó talán még én sem vagyok – gondolkodott el Mica.

– És az a Juli szintén láthatatlan? – érdeklődött Vica.

– Dehogyan láthatatlan! Sőt, nagyon is látható, főleg pedig hallható. Amikor például ebédel, olyan hangosan mondja, hogy csám- csám-csám, hogy a hatodik szomszédban

is meghallani.

– Amikor én tejecskét iszom – szólt ábrándosán Mica –, én nem azt mondom, csám-csám-csám, hanem azt, hogy: cp-cp-cp.

– Nem vagyunk egyformák – állapította meg Ica. – De ne fecsegjünk most már ilyen mellékes dolgokról, ideje munkához látnunk. Előkészítjük Julinak az ajándékot, és titokban elvisszük hozzá.

– Miért titokban? – kérdezte Vica.

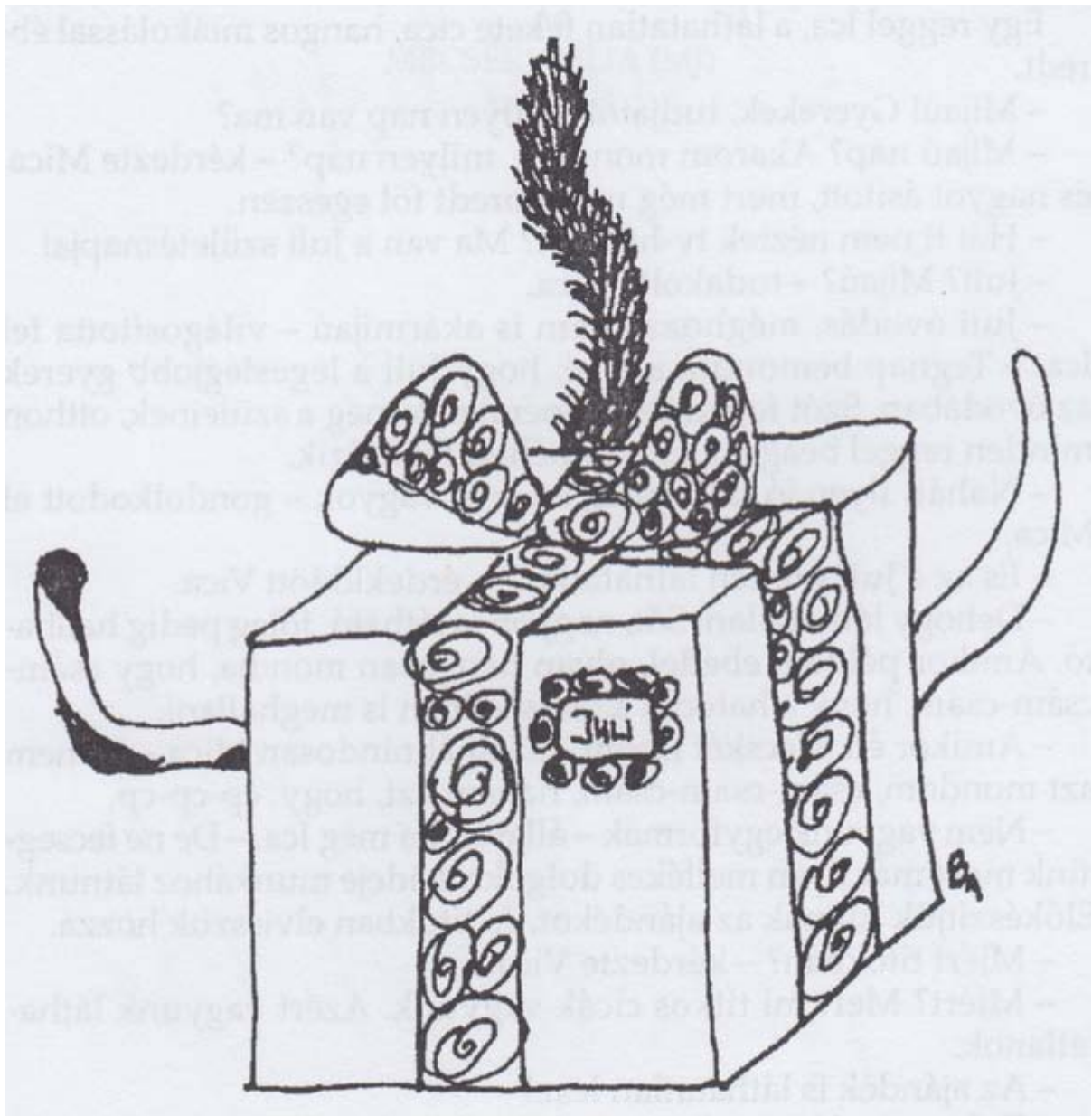
– Miért? Mert mi titkos cicák vagyunk. Azért vagyunk láthatatlanok.

– Az ajándék is láthatatlan lesz?

– Dehogyan, láthatatlan ajándéknak Juli egyáltalán nem örülne. Hogy tudna például láthatatlan ceruzával virágokat rajzolni egy láthatatlan rajzlapra? Vagy láthatatlan kötött sapkát húzni Brumi mackó fejére? A születésnap ajándéknak teljesen láthatónak kell lennie. És természetesen titkosnak, különben elmarad a meglepetés.

Azzal Ica belesúgta Mica és Vica fülébe, hogy milyen ajándékot szán Julinak. Ugyan mit súghatott? Azt én akkor még nem tudhattam, mert titokban súgta és nagyon halkán, ahogy az egy titkos cicához illik. Pedig nagyon fúrta az oldalamat a kíváncsiság. Egyszer aztán Juli odajött hozzám egy mesekönyvvel. „Nézd csak: ezt kaptam a születésnapomra a három láthatatlan cicától. Nem olvasnál föl belőle?”

„Nagyon szívesen” – feleltem, és rendre fölolvastam a meséket, úgy, ahogyan itt következnek.

A lusta szamár királysága

1.

Szepe szamár kiskorában
megbukott az iskolában.
Nem csoda,
hiszen nem tanult soha.
Megharagudott az apja:
„Összeszidjam? Semmi haszna.”
Nem szólt hát egy árva lát,
kiporolta lusta fiát.

Hogy tanuljon szamár-szakmát,
Szepe a juhászhoz adták.
De hát bármi volt a dolga,

mintha bőrét nyúzták volna!
Ha nógatták, meg se moccant,
jajgatott, hogy csülke rokkant,
meggyőződhet róla bárki:
még a rétre is, legelni,
négy mankóval sántikál ki.
Lassan betelt a pohár,
fogyott a juhász türelme,
s végül már botját emelte:
„Lesz haddelhadd, te szamár!”

Hej, de nagy a szamár-bánat!
Haj, de nehéz a szamárnak!
Mihez kezdjen? Mit tehetne?
Mindig szidják, mindig bántják...
Úgy gondolta: legjobb lenne,
ha menten világgá menne,
s valahol királlyá lenne.
Mert csak jobb lenni királynak,
mint megdöngetett szamárnak!

Hold legel az ég mezején,
lepihen a juhászlegény.
Túnődik még egy darabig,
kedveséről gondolkodik,
majd az álom szövi tovább
ábrándja színes fonalát.
Mindig ugyanaz az álma:

egy gyönyörűszép leányka,
akivel – s ez nem volt álom! –
táncolt egy falusi bálon.
Ma már tudja: táncospárja
maga volt a király lánya,
ki titokban, álruhában
kiszökött a palotából,
merthogy terhére volt már a
sok cifra úr, kényes dáma,
cécó helyett inkább vágyott
egy kis táncra, vidámságra.

És a juhász azt a táncot
éjszakánként újra látta,
újra élte, újra járta.

Szepe pedig arra várt csak,
hogy az álom, mint varázslat,
mint valami puha kendő,
óva-félteve
ráterüljön a legényre –
akkor aztán kedvre-kényre

nekivágott a világnak,
eltökélve,
hogy mindaddig meg sem áll,
amíg felséges fejére
odaillő koronát,
hozzá méltót nem talál.

2.

Elérkezik valahára
egy nagy város piacára:
lám csak, hírnök nyargal éppen,
írás lobog a kezében.
„Mindenkivel tudatom:
fáraszt már a trón nagyon.
Ültem rajta eleget,
még ma nyugdíjba megyek.
Minden bölcs, ki él e honban,
palotámba gyűljék nyomban:
akié a legtöbb érdem,
s győz a bölcsek versenyében,
annak szánom
koronám és Terka lányom!”
Megörül ám Szepi koma:
övé lesz hát a korona!
„Szamárélet, félre veled!
Hamarosan király leszek!”

3.

Sírdogál a szép királylány,
arca halvány, mint a márvány,
meg-megrándul gyenge válla,
mint tört ág, ha szél cibálja.
Vadgalamb száll ablakába,
kérdi tőle, hogy mi bántja.
„Jaj, jaj, nagy az én bánatom,
szeretem a juhászt nagyon,
nem lehetek övé mégsem,
apámat hiába kértem,
mert apám, ma lesz a napja,
a kezemet másnak adja.”

Megrebben a galamb szárnya,
száll a juhász falujába.
„Halld meg, juhász, másnak szánták
kedvesed, szívbéli mátkád,
pedig tudd meg (maga mondta!),
te vagy az ő választottja!”

Hallgatja a juhász szótlán,
ennyit mond csak indulóban:
„Kisbojtárom, le ne vedd
a nyájról a szemedet!”
– s hajlongó füvek zizegnek
lépte nyomán, egyre messzebb.

4.

Aranyrácsos kapunál
tömeg gyűlik, áll a bál!
Kiben lángész heve forr,
mind ott öklöz és tipor,
nyakra hág és könyököl,
tülekszik, mint az ökör.
Egy csillagjós távcsövével
három másik bölcset csépel,
de azok se lévén restek,
időben fölfegyverkeztek,
s fejéhez a csillagásznak
földgömböket hajigáinak.
Itt mágnes csap, mint a bomba,
egyenest egy tudós orrba,
ott lombik hull száz darabra,
rásújtván egy bölcs kobakra,
s mert nem mindig célirányos,
ha a fegyver tudományos,
egyiküknél bunkó szorong,
a másiknál furkó, dorong.
Elsöprik az útban állót,
kaput, ajtót, ajtónállót,
s ki-ki társát lökve félre,
nyomakszik a trón elébe.
„Királyom! Én átcsavarom
szakállam a derekamon:
oly hosszú, hogy már a fele
bölcességem biztos jele!”
Felbillenti őt egy másik,
s két ököllel hadonászik:
„Páratlan a tudományom –
aki kétli, kupán vágom!”
„Én tudok vizet szitálni,
vagy ha kell, szelet darálni!”
„Én sőt festek feketére,
szenet, kormot hófehérre!”
Van, aki mond bölcs beszédet,
amit senki meg nem érthet,
van, ki bögve, mint az ordas,
pergamentekercset olvas,
majd elkezdi, hogyha végzett,

visszajáról az egészet.
Üveg csörren, hull a csempe,
új bölcs nyomul a terembe,
sörényének minden szálát
más versengők kicibálták.

Hát ez aztán furcsa fajta!
Végignéz a király rajta,
kérdi: miért nőtt a füle
oly különös méretűre?
„Felség! Azért nőtt oly nagyra,
hogy bölcs szavad jobban hallja.”
„És miért van két pár lábad?”
„Mivel egy pár könnyen fárad,
s hogy hűséggel szolgáljalak,
elfáradnom sosem szabad.”
Őfelsége szívét-eszét
megigézi ez a beszéd.
„Fülelj, még egy kérdést adok:
miért kopasz a kobakod?”
„Felséges úr! A fejemen
valóságos erdő terem,
de belépvén e terembe,
lángeszed mind kiperzselte!”
Szól a király: „Bölcsességed
méltó párja az enyémmnek –
egy életem, egy halálom,
tiéd a trón s Terka lányom!”

5.

Megfújják a kürtjelet,
elindul a nászmenet.
Pereg a dob, kapu tárul,
kilép Szepi koronástul;
nyomában, mint számár farka,
hódolókból egész falka:
főhercegek, grófok, bárók,
szomszédba is hintón járók,
udvaroncok és bohócok,
s éljenezve a tudósok,
kik sörénye minden szálát
épp az imént kicibálták.
Sápadozik a királylány,
inog, alig áll a lábán,
le is rogyna, ha az apja
s egy miniszter el nem kapja.
De ki jön ott oly sietve?
Hát a juhász, ki más lenne,
rohan, mintha szél hajtaná,

vihar úzné tető alá.
„Eresszenek!” – így kiáltoz,
s repül áléit mátkájához,
életre is kelti hamar,
becézgető szavaival.

Toporzékol Első Szepi,
iátlan ezt nem tűrheti.
Nagyot bödül: „Hej, pribékek!
Felségsértő! Kötözzék meg!”
Felpillant a juhász, s látja,
ismerős a vetélytársa.
Zápor sem hull, jégeső sem,
mi kopog hát oly erősen?
Ófelsége hátán ropja
a csárdást a juhász botja,
kopognak a számárcsontok,
Szepi buzgón keres-kutat,
de nem talál egéruat –
„Jaj, ne bánts... Inkább lemondok.”
A nép ujjong, zeng a tapsa,
sapkák száza száll magasra:
„Legyen a trón a juhászé!
Legyen Terka a királyné!”
Most kezdődik csak az ünnep!
Még ott helyben megesküsznek,
s a nép soha meg nem bánta,
hogy a trónra őket szánta.
Törvényt tenni a királyság
zegét-zugát be-bejárják,
szekerüket Szepi húzza:
örülhet, hogy így megúsza!

Néha megesik azonban
a királyi istállóban,
hogy a csacsik körülállják,
s ő rákezdi mondókáját:
„Hej, mikor fiatal voltam,
akkor volt ám jó világ!
Akármerre jártam-keltem,
főrangúak, urak-hölgyek
hódolattal köszöntöttek,
én pedig csak biccentettem,
és válaszul kegyeskedtem
odabökni egy iát.”

Cibere és Pipere

Az ajtóban
Cibere
nyomakodik
kifele.
Szemben vele
Pipere
tolakodik
befele.
Nem jutnak hát
semerre,
sem arra,
sem emerre.

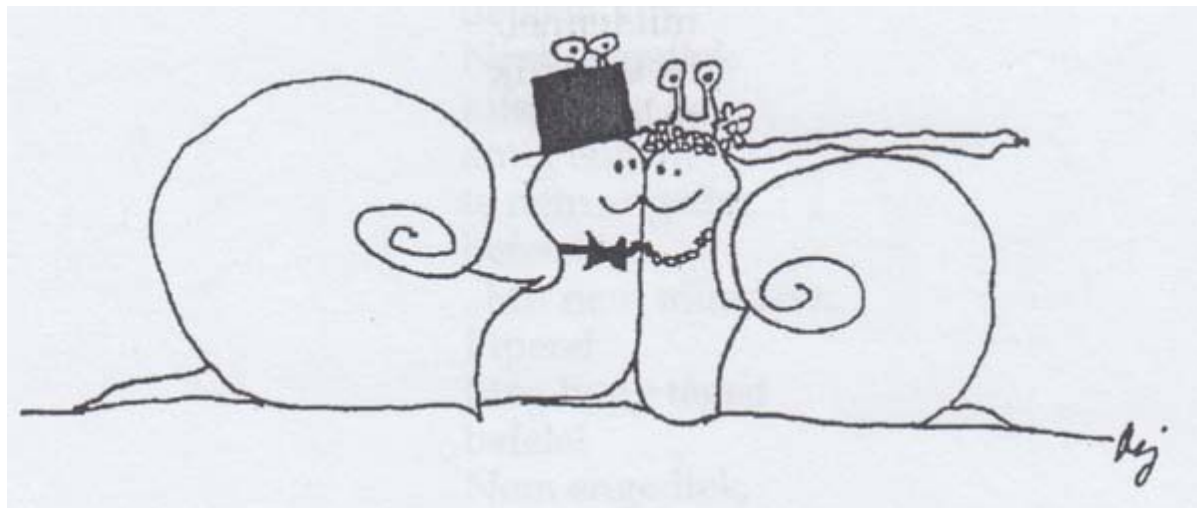
Azt mondja a
Cibere,
van egy fényes
ötlete.
Kérdezi a
Pipere:

„Mi az ötlet,
ki vele!”
„Az az ötlet,
Pipere,
engedj engem
kifele!”
„Nem engedlek,
egykomám,
nem engedlek,
de nem ám!
Nem engedlek
kifele,
amíg engem
te nem engedsz
befe!”
„Mit nem mondasz,
Pipere!
Még hogy téged
befe!”
Nem engedlek,
nem lehet,
engedj előbb
engemet.”
„Még hogy téged?
Kifele?”
„Nem is téged
befe!”
„Hogy kifele?
Hohoho!
Majd ha nyáron
hull a hó!”
„Hogy befele?
Höhöhó!
Majd ha tél lesz,
rekkenő!”

Huzakodnak,
veszekednek,
kiabálnak,
kötekednek,
sivalkodnak,
berekednek,
az ajtóban
megrekednek.
Mond az egyik:
„Nem, nem, nem!”
Mond a másik:
„Azért sem!”
Nem is jutnak
semerre,
sem arra, sem

emerre.

Hát te, Juli,
mit tennél,
ha egyikük
te lennél?

Zsigabiga

Zsigabiga,
a csiga,
csoszogott a
csigabiga
lagziba:
várta már
az ifjú pár,
Csig Klára,
Biga Pál.
„Odaérek
holnap délben,
a menyasszonyt
táncra kérem.”
De akárhogy
sietett,
elkésett
egy keveset,
mire másnap
odaért,
a mulatság
véget ért.

Nem is baj, hogy
így esett!
Sőt, szerencsés

az eset:
mert a Klára,
meg a Zsiga,
azonkívül
minden csiga
hasa-lába
csiszi-csoszi
csusszanó,
se csárdásra,
se polkára,
semmi táncra
nem való,
csupáncsak a
csoszogásra –
arra jó.

Esti kecskefestés

Jött hozzám az este
három fehér kecske.
Kértek szívrepesve:
„Fess be még ma este!
Ha színes a kecske,
mindjárt jobb a kedve.
Fess be hát színesre!”
Nosza, került festék,
örültek a kecskék!
Ahogy járt az ecset,
szőrük színesedett.
Az egyik kecskének
hasa-háta kék lett,
másiknak a sarva
csokoládébarna,
harmadiknak már a
szakálla is sárga.
A kecskék csak lesték,
szárad-e a festék.
Míg a festék száradt,
mekegtek egy párat.
Magszáradt a festék,
elmentek a kecskék.

Pórujárt egerek

Faluvégen,
erdőszélen,
Takaros-udvar
közepében
van egy ház.
Hát a háznak
belsejében,
Takaros-udvar
közepében
ki tanyáz?

Eláruljam?
Elbeszéljem?
Nem titok:
egy kakaska,
két egérke
lakik ott.

Falu végen,
erdőszélen,
a nyújtózó
napraforgó
mit figyel?
Eláruljam?
Elbeszéljem?
Hát kakaskát,
aki éppen
söpröget
surrogó
söprűvel.

Suhogtatja
söprűjét,
takarodják
a szemét!
Mert ha mondom:
szemét helye
szemétdombon,
ott bizony!
Nem pedig az udvaron.

Hanem hopp!
Mi az ott?
A szemét közt
mi ragyog?
Csoda kincs!
Párja nincs!
Drágakő?
Gyöngy nyakék?
Mire bukkant
a kakaska,
az a szemes,
szorgalmaska,
suhogtatva
söprűjét?
Figyelj szépen,
elbeszélem:
nem talált az
semmi mást,
csak egy sárga
kis kalászt.

Nosza, menten
nekiáll,
kukorékol,
kiabál:
„Cini, Cérna,
kisegér!
Amit leltem,
kincset ér!”

Szaladnak az
egerek,
kunkori farkuk
tekereg.
„Mit találtál,
te kakaska,
te szemeske,
szorgalmaska,
suhogtatva
söprűdet?”
„Nem találtam
semmi mást,
csak egy sárga
kis kalászt.

Tanakodjunk,
tervezgessünk,
a kalással
mihez kezdünk?”
Nagyot néz a
két egérke,
Cini cincog,
Cérna kuncog,
majd kibuggyan
nevetése.
„Ó, te csacska
kakasocska,
te butácska,
ostobácska,
kis bohó!
Tanakodni,
fontolgatni
mire jó?
Nem kell tenni
semmi mást,
kicsépelni
a kalászt –
cséphadaró
arra való!”
„Elcsépelned,
Cinikém?”
„Nem biz én!”

„Hát te, Cérna?”
„Épp elég a
magam dolga!”
Azzal uzsgyi,
fut napozni,
hancúrozni.

Így maradt a
kis kakaska,
az a dolgos,
szorgalmaska
egymaga.
Fontolgatta,
mihez kéne
fognia.
Mit sütött ki?
Elbeszéljem?
Nem titok:
cséphadarót,
arra valót
ragadott,
kicsépelte
a magot.
Majd pedig
zsákba rakta
egy szemig.

Nosza, menten
nekiáll,
kukorékol,
kiabál:
„Cini, Cérna,
kisegér!
Van egy zsákom,
kincset ér!”

Szaladnak az
egerek,
kunkori farkuk
tekereg.
„Hol a kincsed,
te kakaska,
te szemeske,
szorgalmaska?”
„Itt a kincsem,
ennyi csak,
egy zsákocska
búzamag.
Tanakodjunk,
tervezgessünk,
a búzával

mihez kezdjünk?”

Nagyot néz a
két egérke,
Cini cincog,
Cérna kuncog,
majd kibuggyan
nevetése.

„Ó, te csacska
kakasocska,
te butácska,
ostobácska,
kis bohó!
Tanakodni,
fontolgatni
mire jó?
Megmondjuk mi,
mit kell tenni:
zsák búzádat
felemelni,
szárnyra venni
azon nyomban,
megőrölni
a malomban!”
„Elvinnéd-e,
Cinikém?”
„Nem biz én!”
„Hát te, Cérna?”
„Épp elég a
magam dolga!”
Azzal uzsgyi,
fut napozni,
hancúrozni.

Így maradt
a kis kakaska,
az a dolgos,
szorgalmaska
egymaga.
Fontolgatja,
mihez kéne
fognia.
Zsák búzáját
felemelte,
a malomba
elcipelte,
megőrölte, hazahozta.

Nosza, menten
nekiáll,
kukorékol,

kiabál:
„Cini, Céna,
kisegér,d
Van egy zsákom,
kincset ér!”
Szaladnak az
egerek,
kunkori farkuk
tekereg.
„Hol a kincsed,
te kakaska,
te szemeske,
szorgalmaska?”
„Tenger kincsem
bizony nincsen,
de van egy zsák
búzalisztem.
Tanakodjunk,
tervezgessünk,
lisztecskével
mihez kezdünk?”
Nagyot néz a
két egérke,
Cini cincog,
Céna kuncog,
majd kibuggyan
nevetése.
„Ó, te csacska
kakasocska,
te butácska,
ostobácska,
kis bohó!
Tanakodni,
fontolgatni
mire jó?
Hát a lisztet
megdagasztják,
gyúrogtatják,
kiszaggatják,
pogácsává
sütögetik,
és ha megsült,
hamm... bekapják!”
„Meadagasztod, Cinikém?”
„Nem biz én!”
„Hát te, Céna?”
„Épp elég a
magam dolga!”
Azzal uzsgyi,
Cini, Céna
fut napozni,

hancúrozni.

Így maradt a
kis kakaska,
az a dolgos,
szorgalmaska,
egymaga.
Fontolgatja,
mihez kéne
fognia.
Mit eszelt ki?
Elbeszéljem?
Nem titok:
dagasztani
felgyűrt szárnyal
nekifog.
Fát hasít,
tüzet szít,
kenegeti
a tepsit,
pogácsát süt
napestig.

Aj, de szép a
teli tál!
Kakasocska
kiabál:
„Cini, Céna,
kisegér!
Van egy tálam,
kincset ér!”

Szaladnak az
egerek,
kunkori farkuk
tekereg.
„Miféle tál,
te kakaska,
te szemeske,
szorgalmaska?”
„Teli tál!
Jó dolog!
Pogácsával
púpozott!
Tanakodjunk,
tervezgessünk,
teli tállal
mihez kezdünk?”
Nagyot néz a
két egérke,
Cini cincog,

Cérna kuncog,
majd kibuggyan
nevetése.
„Ó, te csacska
kakasocska,
te butácska,
ostobácska,
kis bohó!
Tanakodni,
fontolgatni
mire jó?
Hozd csak azt a
teli tálát,
megvizsgáljuk,
tudsz-e sütni,
ropogósra,
szép barnára
sütötted-e
pogácsádat.”
„Megvizsgálád, Cinikém?”
„Meg biz én!”
„Hát te, Cérna?”
„Az egész tál az enyém!”

„Hohó!” – rikkant
a kakaska,
az a dolgos,
szorgalmaska –,
„hát a kalászt
ki találta?
Ki csépelte,
rakta zsákba?
Ki cipelte
a malomba,
ki örölte,
dagasztotta?
Pogácsa kell?
Majd mit mondok!
Van ám csőröm,
várjatok csak,
bizony mindjárt
jaj lesz annak
a kunkori,
tekeredő,
megcsipkedett
farkatoknak!”
Nagyot néz a
két egérke –
hát kakaska?
Az a dolgos,
szorgalmaska,

ku... ku... kuncog,
majd kibuggyan
nevetése.

A kuka csuka esete a légy paprikással

Csuka-család
összedugja
a fejét:
tanakodnak,
hogy mi legyen
az ebéd.
Legjobb lesz, ha
legyet főznek,
nem vitás –
a légy pedig
akkor jó, ha
paprikás.

Csuka mama
tüzet rak és
nekilát,
de nem talál
egy csipetnyi
paprikát.
Márpedig az
borzasztóan
nagy hiba,
ha éppen a
paprikásból
hiányzik a
paprika.

Szólítja hát
a konyhában
tébláboló
halfiát:
„Kapsz magad, és
hozz a boltból
három pénzért
paprikát.

De siess ám,
el ne kószálj,
mert a légy
benne fő már
a fazékban,

s odaég.”

A kiscsuka
három halpénzt
zsebrevág,
s megy a boltba,
vásárolni
paprikát.
Ám egyszer csak
ott terem a
ponty fia,
Tisza-szerte
nevezetes
jópipa.
Nagy csibész, de
igen bátor,
nem fél ám
a kiscukától,
pedig tudja,
hogy a pontynak
éppenséggel
nem barátja
a csuka.

Kiscukára
rákacsint a
ponty-poronty:
„Idesüss, hé!
Itt a labdám,
príma rongy!
Kössünk békét,
focizzunk egy
keveset,
legalább majd
hűl addig a
levesed.”

Nemet mondott
volna tán a
kiscsuka,
de nem szólt egy
árva kukkot,
mert kuka.
S mert kukának
nemet szólni
nem lehet,
focizott a
ponty-poronttyal,
míg a délből
este lett.

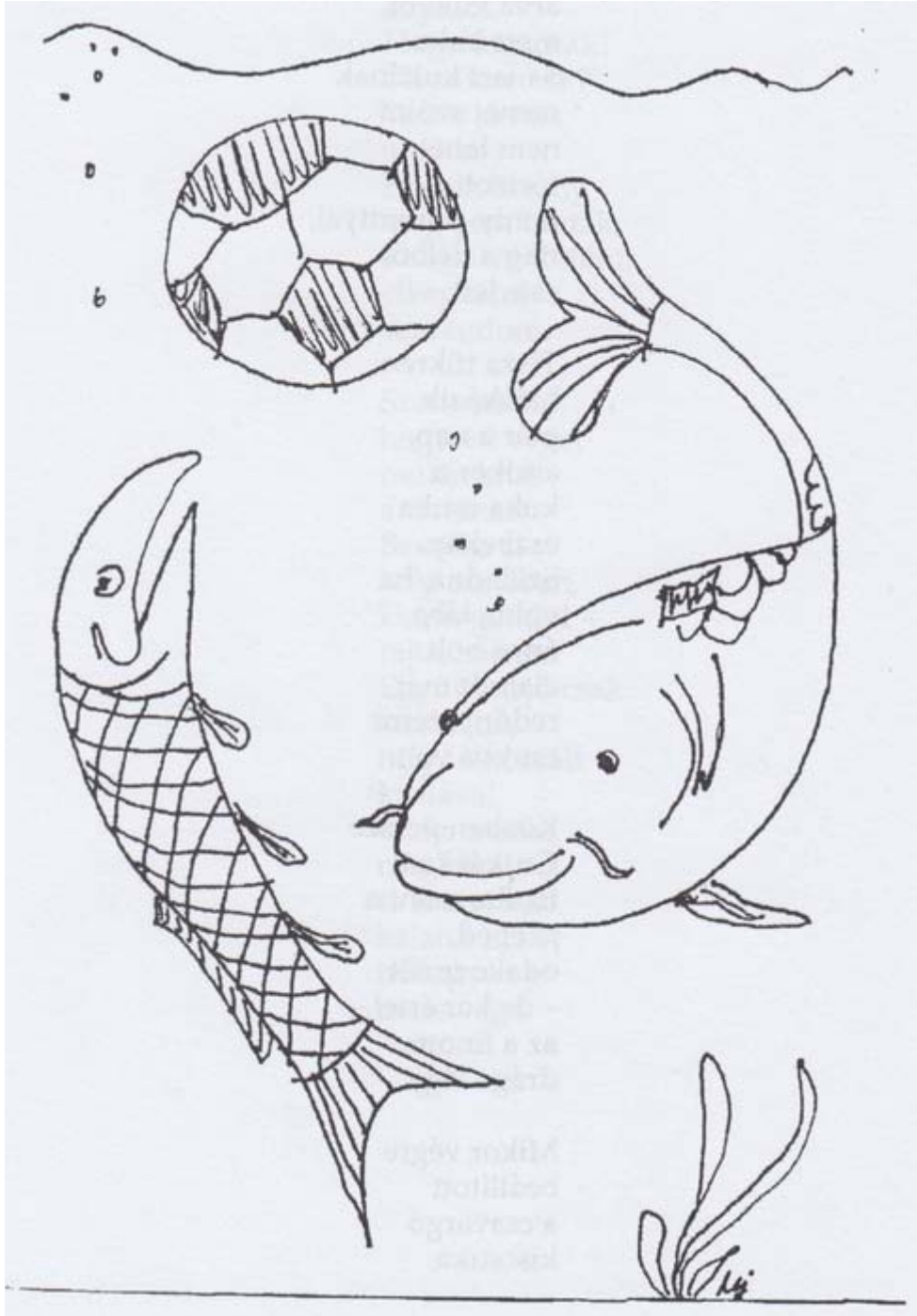
Tisza tükrén
hajókázik
már a nap,
amikor a
kuka csuka
észbekap.
Szaladna, ha
volna lába,
ám a bolt
elaludt már,
redőnyszeme
csukva volt.

Közben persze
Csukáéknál
füstbe ment a
jó ebéd,
odakozmált
– de kár érte! –
az a finom,
drága légy.

Mikor végre
beállított
a csavargó
kiscsuka,
várták őt már
korgó-morgó
testvérkéi,
meg a csuka-
anyuka.
Hogy fogadták?
Megdicsérték?
Volt-e jó szó,
jutalom?
Engem bizony
meg nem hívtak,
s hogy mi történt,
elképzelni
sem tudom.

Szerintetek
hogy ért véget
csukáéknál
a történet?
Beszélje el
szép sorjában,
ki mit gondol –
rajta, bátran!
Együtt majd csak
kitaláljuk,

hogy elkészült
kisfiával
csuka mama
megbékélt-e,
és annyi sok
kaland után
mi legyen a
mese vége.

A rókariasztó fejsze

Furulyáznak a szelek,
 sír az erdő, kesereg,
 rókalyukban, ordas fagyban
 kopasz róka didereg.
 Azért kopasz az ebadta,
 mert bundáját elmulatta –
 nem csoda, ha zöldül-kékül,
 hogyne fázna bunda nélkül!
 „Jaj, a torkom bedagadt!
 Csontomig csap a huzat!
 Meleg szállást ha nem lelek,
 kilehelem a lelkemet...
 De mit mondok? Semmi vész!
 Kisegít a rókaész:
 házat épített a nyúl,
 leszek abban háziúr!”

Nyusziházon, erdő mélyén
 füstöt lobogtat a kémény.
 Nyusziházba – kipi-kop –
 kopasz róka bekopog.
 „Jaj, a csontom de sajog!
 Fele farkam lefagyott!
 Házaiba ha bemehetnék,
 megpihennék, melegednék...”
 „Gyere bátran! Dehogy hagylak
 martalékul hónak-fagynak!
 Megterítek... Ne tagadd,
 Jól fog esni a falat!”
 Ülteti az asztalfőre,
 kínálgatja nyakra-főre
 jó ízekkel, forralt borral –
 nem is sejti, hogy a vendég
 milyen fondor tervet forral.
 Ürül a tál, majd a másik,
 fal a róka pukkadásig,
 bevág egy nagy habostortát,
 sűrűn locsolja a torkát.
 Nyuszi pajtás, jaj, mit tettél?
 Hajlékodba kit engedték?
 Már is úgy tesz az ebadta,
 mintha ő volna a gazda.
 „Még egy pint bort, szaporán!”
 „Tömd meg, hékás, a pipám!”
 „Lódulj tüzért, te mihaszna!”
 S lábát az asztalra rakja.
 Szólni alig tud a nyúl,
 hebeg gyámoltalanul:
 „Ez a csizma kicsit sáros...
 az abroszra tenni káros...”
 „Ne tegezz, hé!” – mordul zordul

a vendég, s a nyúlhoz fordul.
 „Mától fogva nem a nyúl,
 én vagyok a háziúr!
 Megvetheted még az ágyam,
 aztán színedet se lássam!”
 Botlik a nyúl té-tova,
 nincsen többé otthona.
 Szeme kékje beborul,
 bajuszára könny gurul,
 két bús füle, mint a fonnyadt
 lapulevél, lekonyul.
 Megpillantja őt a medve,
 kérdi, mért oly rossz a kedve.
 „Mert a róka, a gazállat,
 ellopta a nyusziházat!”
 „Mit hallok? Papperlapap!
 Faragatlan egy alak!
 Rápirítok én, ne félj,
 fogadom, hogy észre tér!”
 El is cammog medve bátya,
 bekopog a nyusziházba.
 „Róka öcsém, megbocsáss,
 csúf dolog a házlopás.
 Illedelmes, úri állat
 mézet lop, nem nyusziházat!”
 Negédes a róka képe:
 „Ülj le már a karosszékbe!
 Ne szidj: úgyis öl a bánat...
 Moly rágta ki a bundámat!
 Lám, a tiéd finom, meleg,
 lenyúzó, ha megengeded...”
 S a szívélyes, nyájas róka
 bicskáért nyúl a fiókba.
 De a bátya nem kíváncsi,
 semmi kedve bicskát látni!
 Egy gondolat jár eszében:
 futni hasznos, bárha szégyen –
 s mert a félelem nagy úr,
 fut a medve, mint a nyúl!

Tovabballag a nyuszi,
 potyognak a könnyei,
 cseperegve, csordogálva
 ráfagynak a bajuszára.
 Ugri mókus tudakolja:
 ”Szomszéd! Mért vagy oly mogorva?”
 Felel a nyúl: „Tán daloljak,
 ha a róka kilakoltat?”
 „Ej, nincs kőből az a róka,
 meglágyul a kérő szóra!
 Bízd rám, szomszéd, ezt a dolgot,

rendbe szedem, annyit mondok!”
 Gondolja a nyúl: „Csak szedje,
 úgy ne járjon, mint a medve...”
 Mókus szökdel ágról ágra,
 bezörög a nyusziházba.
 „Róka úr! Ön nemes lélek,
 jótevője a szegénynek,
 hajléktalan lett a társam,
 egy kis zugért esd alássan...”
 Róka szava mézként csorog:
 „Kedves vendég! Isten hozott,
 Prémed selymes, mint a pázsit,
 Fogam épp ilyenre vásik!
 Hadd nyúzzom le – hol a késem?
 Aj, de tájin bundám lészen!”
 A mókusnak, mi tagadás,
 kínos ez a fogadtatás.
 Futni szégyen – de hiába,
 szégyennél gyorsabb a lába,
 s akkor pirul el a szentem,
 mikor túljár ungon-berken!

Sírva-ríva ki halad
 a vacogó fák alatt?
 Teszetosza kicsi nyúl,
 fagytól csípett tapsifüle
 bánatában lekonyul.
 Hát amint sír, kesereg,
 Burkus kutya közeleg:
 fejszével jött az erdőre,
 mert fogytán a tüzelője.
 Burkus kérdi, hangja bársony:
 „Miért búsulsz, kispajtásom?”
 Szipog a nyúl: „Beste róka!
 Kikergetett fagyba-hóba!”
 „Ej, ne légy már oly anyátlan!
 Van egy fánk a tarisznyámban,
 míg megeszed azt a fánkot,
 ráncba szedem, aki bántott!”
 Nyuszi arca csupa kétség:
 „Ó, de sokan megígérték...”

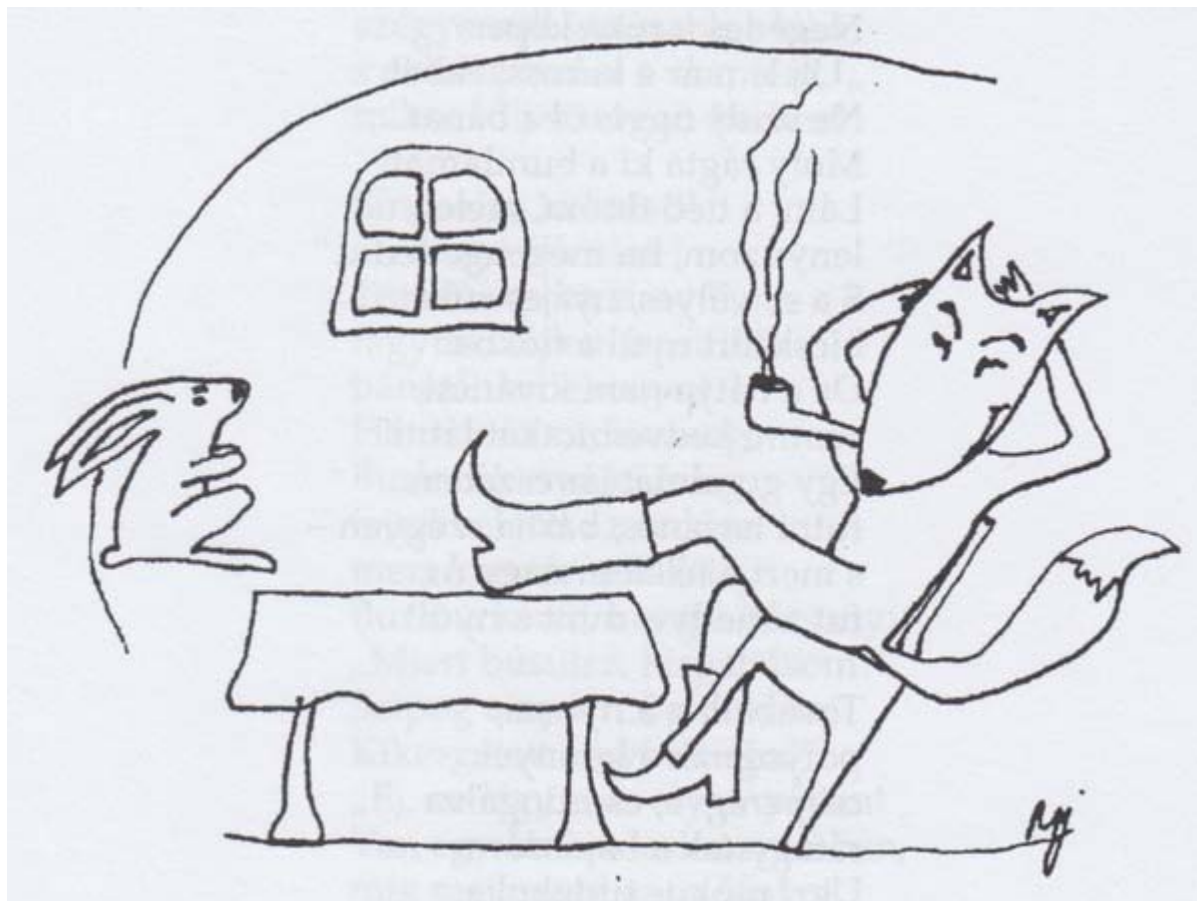
Pelyhes paplan, puha vánkos
 a rókának igen csábos.
 „A munkából elég mára,
 indulás a dunnabálba!”
 Agyba bújik – ám riasztó
 zajjal felpattan az ajtó,
 padló reccsen, lépés koppan,
 s a hívatlan látogató
 köszönés nélkül betoppan.

„Fejszét vettem a tavaszon,
dicsérte a kovács nagyon.
Halld meg te is, amit mondott:
azt mondta, hogy ez a fejsze
keményebb ám, mint a csontod!
Próbát kell hát tennem egyszer,
igazat szólt-e a mester...”

Burkus szava nem tréfaság:
felemeli fényes vasát,
citeráz a rémült róka:
kutyának kell az a próba!
Terhes neki már a paplan,
egy szál ingben talpra pattan,
szedi lábát, gondja nincsen
arra sem, hogy búcsút intsen...

Kacag, repes a nyuszi,
csiri-csuri, csurrannak a
könnyei,
örömkönnyek csordogálva
cseppennek a bajuszára.
Kérleli is új barátját,
fogadná el fele házát!
„Jó tágasra építettem,
ellakhatnánk benne ketten!”

A két pajtás nagy-vidáman
ma is él a nyusziházban.
Sok vendég járt ott azóta,
de egyszer se jött a róka –
tudja jól: ha volna mersze,
baját ellátná a fejsze!

Kukorék Pál csodálatos gyógyulása

1.

Aludt még a világ: házak, rétek, puszták,
malacok az ólban, kertben a káposzták,
amikor már frissen, az eget vizsgálva,
útra készülődött Kukorék Pál bátya.
Vajon hová készült? Tán lakodalomba?
Dehogy: annál sokkal komolyabb a dolga.
Fényes trombitáját nyakába akasztva,
ment a szemétdombra, ahol ő a gazda.
Nézzétek, hogy lépdél, milyen délceg, büszke,
hisz övé a világ legfontosabb tiszte:
ő fúj, ha az égi mécsesek leégtek,
ébresztőt a napnak, altatót az éjnek.
Hangszerét lehetett fészeknek is nézni,
úgy szöktek fel abból a hangok fecskéi,
s mintha szúnyog volna, bekapták a csendet,
olyan lármát csaptak, hogy az ég is zengett.
Még az álmos nap sem alhatott miatta,
éjszínű pokrócát összehajtogatta.

Nagyot nyújtózkodtak a csupasz füvecskék,
hajlékony testüket harmatban fürdették.

A buzgó tengeri szemhúnyást se vesztett,
munkájába fogott, és sárgulni kezdett.
Kenyértészta dagadt, füst szállt, üllő csengett,
sziszegett a fűrész, kasza vágott rendet,
aki csak lélegzett, sűrögve, serényen,
végezte a dolgát, nem volt egy se tétlen.

Köszönhető mindez jó Kukorék Pálnak,
ő fújta a hajnalt széles e világnak,
ő fújta naponta, száztizenhat éve,
sohasem sietve, soha nem is késve.

2.

Hanem történt egyszer egy szokatlan újság,
különös esemény – soha ilyen furcsát!
Nem szólt a trombita, a nap késve ébredt,
s látta, odalent is alusznak a népek.
Favágó nem vágott, kovács nem vert vasat,
kenyér se sült, a rét kaszálatlan maradt.
„Mi a szösz?” – szólt a nap, s a fejét csóválta –,
„lustálkodik talán Kukorék Pál bátya?
Száztizenhat éve még sohasem késett...
tán a trombitája romlott el szegénynek?
Szó mi szó, a bajban nincs egyéb segítség,
magam látom el ma Kukorék Pál tisztét.”
Hozzá is fog máris – ugyan miért várna? –,
sugaras ujjait nyújtja a világra,
homlokot cirógat, orcákat becézget,
ébreszti szelíden a sok alvó népet.

A pipacs pirulva faggatja a méhet:
„Járt ön ma már nálam? Vagy szintén most ébredt?”
Kelletlen a válasz: „Szégyen, de megesett...
Tudja: átaludtam a trombitajelet.”
A buzgó tengeri módfelett mérges lett:
„Sárgulhattam volna... Mért nem ébresztettek?”
Csitítja egy rigó: „Ej, szomszéd, nem látja?
Nagybetegen fekszik Kukorék Pál bátya!”

Szegény Kukorék Pál szótlan volt és bágyadt,
hű párja szalmából vetett neki ágyat.
Szalmaágya szélén Kotkot Kató néne
sűrűn törli csőrét babos kötényébe.
„Szerelmetes párom, szólj, hol fáj, mi bajod?”
„Semmi se fáj, lelkem... Csak a szívem sajog.”
„Pihennél, aludnál? Nem kemény az ágyad?
Mit kívánsz, mit adjak?” „Csak a trombitámat.”
Kedves trombitáját szárnya alá tette –
hajnali ébresztőt ki fúj majd helyette?

Eljön-e még a nap, hogy újra hírt adhat,
hirdetheti jöttét a hajnali napnak?

Nesztelenül szállva, eljöttek a méhek:
„Gyógyulást kívánunk... Hoztunk egy kis mézet.”
Gondos kis füvecskék, mikor megszomjazott,
frissítőt kínáltak, behűtött harmatot.
Betegágya körül a figyelmes hangyák
lábujjhegyen jártak, nehogy háborgassák,
a jólelkű meggyfa ágát kinyújtotta,
arcát legyezte, s a legyeket hajtotta.

3.

A korai szellő – hosszú volt az útja –
leült megpihenni egy jegenyecsúcsra.
Hát a szárnya széle egyszer csak nedves lett:
felhő szállt fölötte, ráejtett egy cseppet.
„Miért sírsz, te felhő? Könnyed miért csepeg?
Beszélj el az okát, hátha segíthetek.”
„Jaj, jaj, van ám okom sírásra-rívásra!
Mondják, halni készül Kukorék Pál bátya!
Alig-alig pislog, petyhüdt a taréja,
kifakult a tolla, trombitája néma!”

Felröppent a szellő, szárnya nem volt ólom,
átrepült a hírrel dombokon, folyókon,
messzi tudós-földre, ahol erdő zöldell,
égig érő fákkal, sok-sok öreg tölgygel.
A legodvasabbat megzörgette halkan:
„Harkály doktor uram! Jöjjön ki, mert baj van!”

A tölgyfa tövében egy gomba tanyázott,
a tudós doktorral régi jóbarátok.
Fölrezzent a gomba, nagy volt ám a mérge,
bizony haragudott a lármás vendégre.
„Ne zörögj te, hallod! Hogy neveltek téged?
Nézze meg a gomba! A doktor felébred!
Nincsen megállása, gyógyít este-reggel,
most szunnyadt el éppen, légy rá tekintettel!”

Kibújt a bölcs harkály: „Ej, te bolondgomba,
alszom vagy nem alszom, ne szólj a dolgomba.
Mi a panasz, halljuk. Köhög? Tüsszög? Krákog?
Kerüljön csak beljebb, írok orvosságot.”
„Nem, nem, nekem nincsen efféle panaszom,
másvalaki miatt bánt az aggodalom,
szegény Kukorék Pál, jó öreg barátom...”
„Hm, hm. Kukorék Pál? Megyek, megvizsgálom.”

A doktort a szellő a hátára vette,
s hipp-hopp – kakaséknak udvarán letette.
Kakasék udvarán Kotkot Kató néne
ügyelt a nagybeteg szíve ütemére,
arca verejtékét kendővel itatta,
összetúrt párnáját meg-megigazgatta

Megvizsgálta tüstént a kakast a doktor:
elöl is, hátul is megdöfkölte sokszor,
kip-kop, kopogtatta, tapogatta, nyomta,
csőrébe kukkantott, piros-e a torka,
gondja volt a májra, szívre, szárnyra, combra,
majd amikor végzett, szó szerint ezt mondta:
„Hiába tagadnám, nagybeteg a bátya,
nincs idő a jajra, a siránkozásra.
Szellőháton szálljon kovács műhelyébe,
adja ezt az írást a kovács kezébe!”

Pál bátya hű párja pattant e szavakra,
a pecsétes írást tüstént csőrbe kapta.
Leguggolt a szellő, felült rá a néne,
szellőháton szállt a kovács műhelyébe.

4.

S lám, a szárnyas szellő már meg is érkezett,
kovács udvarában földre ereszkedett.
Kérdezte a kovács: „Anyó, mi szél kerget?
Vasat kalapálni kerekedett kedved?”
„Harkály doktor küldött pecsétes levéllel,
szerelmetes párom ágynak dőlt az éjjel,
jaj, ha nem segítesz, tollai kihullnak,
hajnali ébresztőt többé sose fújhat!”
„Hogyne segítenék! Hiszen oly sok éve
ő ad jelt az első kalapácsütésre!
Fényes trombitája ma fúvatlan maradt,
veretlenül hagytam harminchárom vasat!”
Kedves vendégeit üllőre ültette,
fogta a levelet, s ezt olvasta benne:

„Gyürkőzzék a kovács menten,
csodavasból fejszét verjen.
Fejsze csapjon fenyő-törzsre,
csodafenyőt földre döntse!
Kemencében, fenyőtűzön
csodálatos kalács süljön!
Erőt adjon a kalács,
füvet vágjon a kaszás!
Tehénszájban fű ropogjon,
csuprocskába tej csurogjon.

Hajtsa le a bátya rögtön,
álomtóban megfürödjön,
álomtóból partra szálljon,
pirkadatkor talpra álljon,
táncot ropjon, trombitáljon!”

Gyürkőzött a kovács, szította a lángot,
tűzpatak habjába csodavasat mártott,
vakító vastömbjét súlyos kalapácsa
egyetlen csapással fejszévé formálta.
„Siess a levéllel fenyves közepébe,
add a csodafejszét favágó kezébe!”

Leguggolt a szellő, felült rá a néne,
elszálltak a fenyves kellős közepébe.
Kérdi a favágó: „Húgom, mi szél kerget?
Talán favágásra kerekedett kedved?”
„Kovács küld levéllel, párjanincs fejszével,
mert szerelmes párom beteg lett az éjjel,
és ha nem segítesz, a falánk betegség
felcsípi szegénykét, mint egy zabszemecskét!”
„Hogyne segítenék! Hisz az ő szavára
harap hajnaltájban a fűrész a fába!
Fényes trombitája nem szólt ma hajnalban,
harminchárom fenyőt vágatlanul hagytam!”
Kedves vendégeit fatönkre ültette,
fogta a levelet, s ezt olvasta benne:

„Fejsze csapjon fenyőtörzsre,
csodafenyőt földre döntse.
Kemencében, fenyőtűzön
csodálatos kalács süljön.
Erőt adjon a kalács,
füvet vágjon a kaszás!
Tehénszájban fű ropogjon,
csuprocskába tej csurogjon.
Hajtsa le a bátya rögtön,
álomtóban megfürödjön,
álomtóból partra szálljon,
pirkadatkor talpra álljon,
táncot ropjon, trombitáljon!”

Csodafenyő törzsét a párjanincs fejsze
egyetlen csapással földre terítette,
szépen legallyazta, fel is hasogatta,
egy köteg gyújtóssal útnak indította.
„Tűzifás talicska pékműhelyig fusson,
doktor írta írás pék kezébe jusson!”

Feszült a tyúk melle, meg a szellő válla:
tolták a talicskát szuszogva, zihálva.

Békák, hangyák, gyíkok segítették őket,
húzták a nagy terhet, nyomták a küllőket.
A pék nagyot nézett: „Mi járatban, néne?
Kedved kerekedett a pékmesterségre?”
„Sürgős postát hozok, csodafenyőt hozok,
mert szerelmes párom alig-alig mozog –
jaj, ha nem segítesz, gyászruhát kell varnom,
özvegyi orcámat fátyolba takarnom!”
„Hogyne segítenék! Barátom a bátya,
ő ad jelt, ha pirkad, cipódagasztásra.
Fényes trombitája nem szólt ma hajnalban:
harminchárom cipót sütetlenül hagytam!”
Kedves vendégeit tepsire ültette,
fogta a levelet, s ezt olvasta benne:

„Kemencében, fenyő tűzön,
csodálatos kalács süljön.
Erőt adjon a kalács,
füvet vágjon a kaszás.
Tehénszájban fű ropogjon,
csuprocskába tej csurogjon.
Hajtsa le a bátya rögtön,
álomtóban megfürödjön,
álomtóból partra szálljon,
pirkadatkor talpra álljon,
táncot ropjon, trombitáljon!”

A kemence torka csodatűztől fénylett,
pirosra sütötte remekét a péknek.
„Fogd hamar az írást, kapd a friss kalácsot,
pattanj szellőhátra, röppenj a kaszáshoz!”

Leguggolt a szellő, felült rá a néne,
röppent a kaszáshoz a rét közepébe.
Kérdezte a kaszás: „Anyó, mi szél kerget?
Kaszapengetésre kerekedett kedved?”
„A pék küldött, lelkem, kaláccsal, levéllel,
mert szerelmes párom beteg lett az éjjel –
jaj, ha meg nem szánád, bizony sírba szállna,
szívem megszakadna, meghalnék utána!”
„Segítek én rajta! Hisz amikor pirkad,
ő az, aki jelt ad, hogy elsőt suhintsak!
Fényes trombitája nem szólt ma hajnalban,
harminchárom rendet kaszálatlan hagytam!”
Kedves vendégeit árnyékba ültette,
fogta a levelet, s ezt olvasta benne:

„Erőt adjon a kalács,
füvet vágjon a kaszás!
Tehénszájban fű ropogjon,
csuprocskába tej csurogjon,

hajtsa le a bátya rögtön,
álomtóban megfürödjön,
álomtóból partra szálljon,
pirkadatkor talpra álljon,
táncot ropjon, trombitáljon!”

A csodakalácstól nagy erőre kapva,
a rét varázsfüvét a kaszás lecsapta,
a fű pedig, tudván, hogy percet se várhat,
késedelem nélkül friss szénává száradt.
Most aztán siessünk! Éhes a tehénke!
Leguggol a szellő, felül rá a néne,
sebesen röpködnek, hú, de igyekeznek!
alig indultak el, már meg is érkeznek.
Örvend ám a tehén – megjött az ebédje!
Tyúkanyó nagy nyaláb szénát vet elébe,
ő pedig sose volt, most se lesz hálátlan:
csodateje csurran az anyó csuprában.

Megvan hát a gyógyszer! Viszik a betegnek,
szemvillanás alatt ágyánál teremnek,
megdönti a csuprot Kotkot Kató néne,
csöppent egy cseppecskét hű párja csőrébe,
s láss csodát: Pál bátya láztól forró testét
máris az álomtó habjai hűtötték.

Most már Harkály doktor, ki mindezt megvárta,
cihelődött, készült haza az odvába.
Kívánt minden jókat, kalapját föltette,
ám a derék szellő suttogva így fedte:
„Hetedhét határba gyalog indult volna?
Adta-teremtette! Mit szólna a gomba?”
Azzal egyet perdült, felkapta a harkályt,
s hipp-hopp, a két vendég már a magasban járt.
Nézdegélt utánuk öreg Kotkot Kató,
pedig egyikük sem volt többé látható,
de bármennyire is sebes volt a röptük,
hálája velük szállt, nem maradt mögöttük.

5.

Szunnyadó szárnyasra, virágra, bogárra
ráborult az éjjel fekete dunnája.
Aludtak a házak, erdők, rétek, puszták,
malacok az ólban, kertben a káposzták,
az udvar sarkában Kotkot Kató néne
ügyelt alvó párja szíve ütemére.

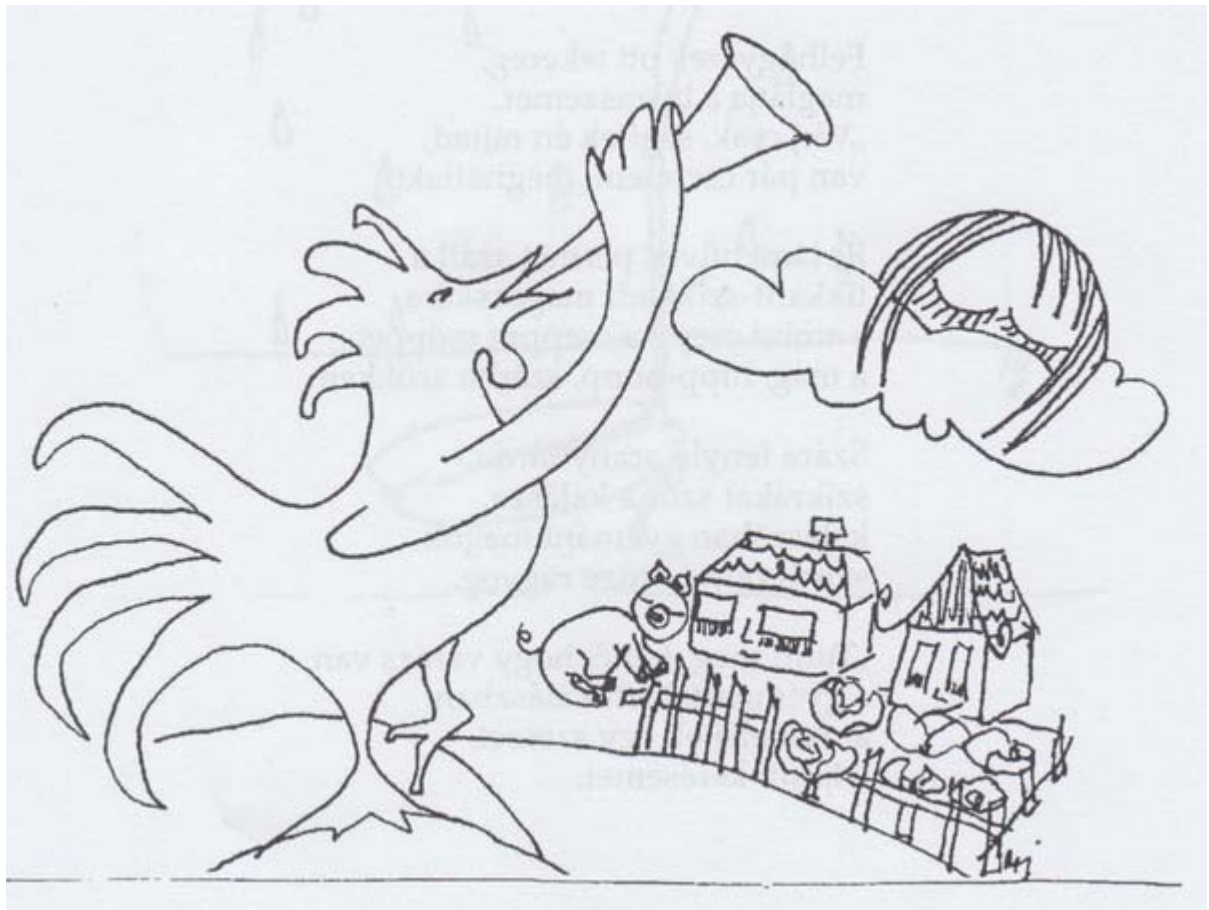
Amikor a világ szippantott egy nagyot,
s rendre kialudtak az álmos csillagok,

Kukorék Pál bátya felébredt, szétnézett,
s ámuldozó párja alig hitt szemének!
Nehéz is volt hinni – hisz táncolt a bátya,
porzott a nagy udvar, ahogy ropta-járta,
tyúk anyóhoz toppant kacagva, vidáman,
megpörgette őt is, mint legénykorában!
Szipogó csőrére csókot csípett csőre,
kapta trombitáját, ment a dombtetőre,
szép fényes hangszerét megfújta, mint régen,
gyűrűzött a visszhang a zengő vidéken!

Nagyot nyújtózkodtak a csupasz füvecskék,
hajlékony testüket harmatban fürdették.
A buzgó tengeri egy percet se vesztett,
munkájába fogott, és sárgulni kezdett.
Itt foszlós cipó sült, amott üllő csengett,
sziszegett a fűrész, kasza vágott rendet,
aki csak lélegzett, sűrögve, serényen
tett-vett, szorgoskodott, nem volt egy se tétlen.

A trombitaszóra kipirult a rózsza,
felfigyelt a meggyfa: „Ej, de szépen szól ma!”
Harmatcseppek tükrén táncolt az ég kékje,
pipacs ringatózott a dal ütemére.
Fújta, egyre fújta Kukorék Pál bátya,
mintha a hangokban szíve muzsikálna,
trombitazengéssel szállt a messzeségbe
minden kívánsága, szíve melegsége.
S a trombita hangja a kovácsnál leszállt,
harminchárom vasat fejszévé kalapált.
Fenyves közepében a favágó helyett
harminchárom fenyőt a földre fektetett.
Megsütött a péknek cipót, harminchármat,
harminchárom rendet vágott a kaszáznak.
Vitt a szellőcskének vadonatúj szárnyat,
két kis gyémántsarvat a tehén fiának,
álmot a harkálynak, hogy pihenjen végre,
gondtalan örömet tyúk anyó szívébe.

Aki kedvet kapott, s kíváncsi e dalra,
addig-addig fülel, amíg meg nem hallja.

A fogyhatatlan felhő

Történt, hogy a kóbor szelek
felkaptak egy búzaszemet.
Elfújták a messzeségbe,
s egy pusztában ejtették le.

Megszomjazott a búzamag,
de nincs folyó, nincs ott patak,
sem erecske, sem kutacska,
hogy friss vízzel megitassa.

Arra száll egy vaskos felleg –
„Elepedek, adj egy cseppet...”
„Legkisebbik gondom nagyobb,
mint itatni egy szem magot!”

A napról a pállott földre
mintha olvadt réz ömölne,
a pusztaság szinte lángol
a sistergő napsugártól.

Felhőgyerek ott tekereg,
meglátja a búzaszemet.

„Várj csak, segítek én rajtad,
van pár cseppem, megitatlak!”

És lám, hűvös permet száll a
tikkadt-szikkadt magocskára,
s amint csepp a cseppre csöppen,
a mag, hipp-hopp, szárba szökken.

Szára fénylő aranydárda,
szikrákat szór a kalásza,
kalászában gyémánt magok
szivárványos tüze ragyog.

„Tudd meg, felhő, hogy varázs van
a gyémánttal telt kalászban:
amint elejtek egy szemet,
teljesíti kérésemet.

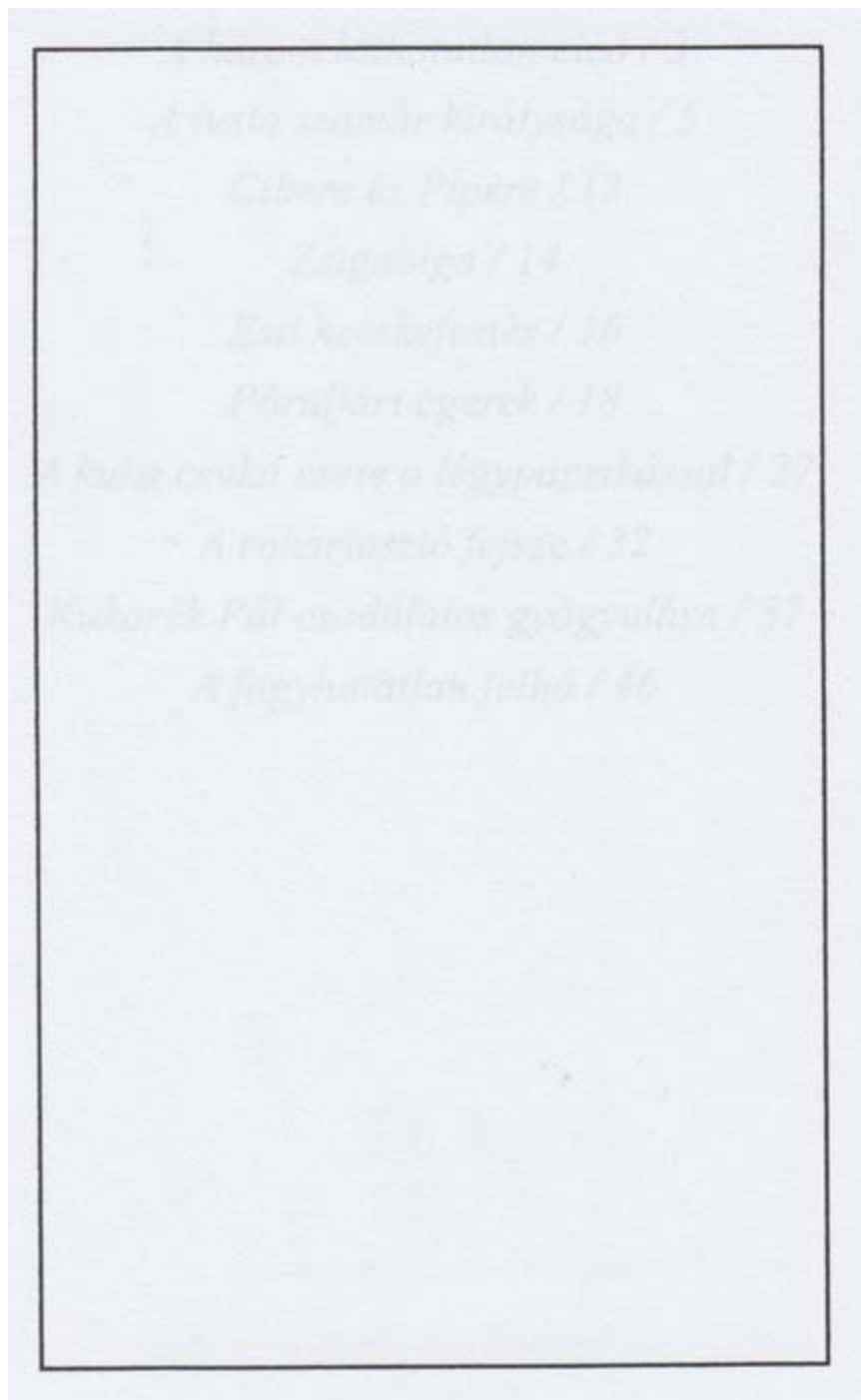
Nos, azt kérem én, hogy mától,
kannádból ha hull a zápor,
mielőtt még elapadna,
teljen újra az a kanna!”

Így szól ringva, bólogatva,
és pecsétként e szavakra,
szikrát szórva, tündökölve
egy szem gyémánt hull a földre.

Hát a felhő? Úszik bátran,
nem fél az ég magasában,
s ha szomjazó jár alatta,
megloccsolja, megitatja.

Fogyhatatlan, bő vizével
vetést nevel, magot érlel,
eső fakad egy szavára,
ki nem ürül a kannája.

*Ezen a láthatatlan rajzon a három láthatatlan cica bejelenti,
hogy vége a mesekönyvnek, ők most már hazamennek, és ahogy illik,
búcsúznak mindannyiunktól.*

Köszönjük vissza nekik: szervusztok, cicák!

**Ez a
061
példány**

**ISBN 978-963-8582-4-5
ISSN 0866-4420**

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Tabák András

2011 Vasas-Köz Kft. nyomda
Felelős vezető Badó Géza

Terjeszti a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság
